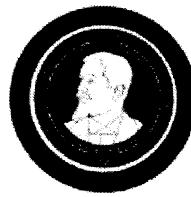

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО
СТОПАНСТВО

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD
ECONOMY

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ ВАРНА

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд

Ex. № РД 20 - 678 / 13.08.2021
за придобиване на образователна и научна степен „доктор”,

по обявена процедура от Икономически университет – Варна

1. Обща информация

Изготвил рецензията: проф. д.н. Таня Петрова Парушева

УНСС – София, катедра „Икономика на туризма”

Област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”

Професионално направление 3.8. „Икономика”

Научна специалност „Икономика и управление (туризъм)”

Основание за написване на рецензията: Заповед № РД-06-95/01.07.2021 г. на Ректора на Икономически университет – Варна за назначаване на Научно жури и решение от първото заседание на Научното жури, проведено на 02.07.2021 г.

Автор на дисертационния труд: Александър Стоянов Димитров – редовен докторант в катедра „Икономика и организация на туризма” при Икономически университет – Варна

Тема на дисертационния труд: „Ползи за хотелиерите от увеличаване на дела на онлайн продажбите”

Научен ръководител: проф. д-р Таня Дъбева Филипова

2. Данни за дисертанта

Александър Димитров завърши Икономически университет – Варна, ОКС „Бакалавър”, специалност „Туризъм” с отличен успех и втора специалност „Международни икономически отношения” (2015 г.). Придобива ОКС „Магистър” по специалност „Международен туристически бизнес” също в Икономически университет – Варна (2016 г.). Има квалификация по специалност „Журналистика”. Преминава обучение на английски език в специалност „Мениджмънт на туризма“ по програма „Еразъм“ към Университет по приложни науки в Пирея – Атина, Гърция (2013 г.).

Професионалното му развитие започва като администратор в Хотелски комплекс „Магнолиите”, Приморско (2011 г.). Продължава работа като старши администратор в същия комплекс (2013 г.); координатор – международни отношения към Университет по приложни науки в Пирея – Атина, Гърция (2014 г.); мениджър „онлайн продажби” в Албена АД, к. к. „Албена” (2015 – 2016 г.) и координатор хотели в Букинг. ком, ЕООД (2016 г.). От януари 2017 г. до момента е акаунт мениджър в Букинг. ком, ЕООД.

Водил е лекции по дисциплината „Хотелиерство” пред студенти от редовно и дистанционно обучение на тема „Дистрибуция на хотелиерския продукт” в ИУ – Варна. Участвал е в обучение по проект на ИУ – Варна като лектор на тема “Peer-to-peer Accommodation”. Владее английски, френски и гръцки език.

Александър Димитров е зачислен в **редовна докторантura**, държавна поръчка със заповед № РД-17-93/18.01.2017 г. на Ректора на Икономически университет – Варна в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.9. „Туризъм”, по докторска програма „Икономика и управление (туризъм)” към катедра „Икономика и организация на туризма”, за срок от **3 (три) години**, считано от 01.02.2017 г. – 01.02.2020 г.

Завършва работата, предвидена в индивидуалния план. Успешно полага **докторантските изпити**, както следва:

- Хотелиерски и ресторантърски мениджмънт – Отличен (5.50);
- Методология на научните изследвания – Отличен (5.50);
- Теория на управлението – Мн. добър (5.00);
- Английски език – Отличен (5.50).

По време на обучението си като докторант, Александър Димитров е атестиран с **положителна оценка**. Отчислен е с право на защита със заповед № РД 17-415/14.02.2020 г. на Ректора на Икономически университет – Варна, считано от 03.02.2020 г. Дисертационният труд е обсъден на Катедрен съвет на катедра „Икономика и организация на туризма”, Протокол № 11/23.06.2021 г.

Открита е процедура за защита пред Научно жури, в съответствие с чл. 31, ал. 1 и ал. 2 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна, Раздел II – Условия и ред за придобиване на образователна и научна степен „доктор”.

3. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд на докторант Александър Стоянов Димитров, авторефератът и научните публикации, свързани с дисертационния труд са резултат от самостоятелно научно изследване. Аргументирано и убедително са откроени **актуалността и значимостта** на изследваната проблематика. Подчертава се, че хотелиерството успешно се интегрира към електронната търговия. Налице са възможности за увеличаване броя на онлайн-потребителите, за дистрибутиране на хотелиерския продукт за достигане до потенциални гости и улесняване на връзката между бизнес и клиенти в електронната среда, чрез технологичните нововъведения.

Правилно са разграничени **обектът** на изследване – „представителите на хотелиерския бизнес в най-популярните градски и ваканционни дестинации в България (град София и к. к. „Сълнчев бряг“) и Северна Македония (градовете Скопие и Охрид), и използваните от тях онлайн дистрибуционни канали“ и **предметът** на изследване – „ползите за хотелиерите от използването на електронната търговия за дистрибуцията на хотелиерския продукт“. **Основната цел** е ясно и точно дефинирана: „чрез теоретична обосновка, анализ и оценка на потенциала на електронната търговия, да се изведат насоки за нейното интегриране в стратегията и дистрибуционния микс на хотелиерите за постигането на определени икономически ползи“. Постигането на целта е осъществено чрез решаването на **9 конкретни изследователски задачи**.

Подходящо е формулирана **изследователската теза**: „използването на потенциала на електронната търговия при дистрибутиране на хотелиерския продукт, константното наблюдаване на пазарната обстановка и потребителското поведение и ефективното прилагане на подходящи маркетингови инструменти, са предпоставка за оптимизиране на продажбите и максимизиране на бизнес резултатите на хотелиерската организация“. Правилно са дефинирани **4 работни хипотези**.

Изследователският инструментариум включва използването на **научноизследователски методи** като: анализ и синтез; наблюдение; анкетно проучване; сравнителен и SWOT анализ; статистически методи; метод на алтернативните сценарии. **Ограниченията**, съпътстващи дисертационния труд, са свързани с използването главно на чуждоезикови източници на информация; липса на специфични изследвания; недостатъчно статистически данни на глобално и национално ниво (в България и Северна Македония) за нагласите на хотелиерите и използването на електронните канали на дистрибуция; съвпада с първата и втората вълна от разпространението на COVID-19 при финализирането на разработката.

Информационното осигуряване на дисертационния труд включва първични информационни източници от проведени две анкетни проучвания, разпространени онлайн, за установяване на нагласите на потребители и хотелиери относно интернет и онлайн продажбите. Използваните вторични информационни източници са публикации на български и чуждестранни специалисти, статистически данни от НСИ, Държавен институт за статистика в Северна Македония (МакСтат), Фрапорт България и други.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

4. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем от 265 страници. В основния текст са илюстрирани 50 таблици и 16 фигури. **Структурата** на дисертационния труд е издържана в духа на добре обоснована логика, последователност и връзка между третираните проблеми. Състои се от увод (6 стр.), изложение в три глави (236 стр.), заключение (4 стр.) и използвана литература (12 стр.). Дисертационният труд има 6 приложения (13 стр.). **Библиографският апарат** включва 228 източника, от които 54 са на кирилица, 144 на латиница и 30 интернет страници.

Докторант Александър Димитров добре познава тезите и концепциите на утвърдени автори по изследваните проблеми, и успешно ги интерпретира. Литературните източници са ползвани добросъвестно и коректно.

Стилът на дисертационния труд е стегнат и точен. Текстът е написан на **научен език**. **Съдържанието** на дисертационния труд свидетелства, че докторант Александър Димитров е реализирал задълбочено научно изследване и много добро практическо доказателство на авторовите цел и задачи.

В **увода** е представена логическата рамка на изложението. Обоснована е необходимостта от изследване на ползите за хотелиерите от увеличаване на дела на онлайн продажбите.

В **първа глава** на дисертационния труд „**Характеристика и особености на електронната търговия в хотелиерството**“ е разгледана същността и реализацията на хотелиерския продукт. Анализирани са същността и характеристиката на електронната търговия в туризма. Специално място е отделено на съвременните тенденции в развитието на електронната търговия в хотелиерството. Разработен е динамичен модел за генериране на ползи за хотелиерите от електронната търговия.

Във втора глава на дисертационния труд „**Сравнителен анализ на онлайн дистрибуцията на хотелиерския продукт в България и Северна Македония**“ изследователският интерес е насочен към анализ и оценка на хотелиерския продукт в основните бизнес (София, Скопие) и ваканционни (Сълнчев бряг, Охрид) дестинации в България и Северна Македония. Извършена е задълбочена оценка на основните онлайн дистрибуционни канали в хотелиерството на България и Северна Македония. Поставен е акцент върху изследователски дизайн за проучване на нагласите на потребители и хотелиери относно електронната търговия.

В трета глава на дисертационния труд „**Възможности за генериране на ползи за хотелиерите от електронната търговия**“ вниманието е фокусирано върху анализа на резултатите от проучване на нагласите за ползите от онлайн дистрибуцията. Посочени са барierите и проблемите при дистрибутирането на хотелиерския продукт чрез електронната търговия. Формулирани са насоки и възможности за генериране на ползи от електронната търговия в съвременното хотелиерство.

В **заключението** са обобщени основните анализи и изводи относно ползите за хотелиерите от увеличаване на дела на онлайн продажбите.

Откроените научни и научно-приложни резултати представляват оригинален принос в науката. Те дават основание за извода, че основната цел на дисертационния труд е **постигната**. Поставените изследователски задачи са **изпълнени**. Изследователската теза е потвърдена. Формулираните работни хипотези са **доказани**.

По структура и съдържание, дисертационният труд **съответства на изискванията на чл. 34, ал. 2 и ал. 3 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна, Раздел II – Условия и ред за придобиване на образователна и научна степен „доктор”**.

4. 1. Оценка на автореферата на дисертационния труд

Авторефератът е в обем от 45 страници. Той коректно кореспондира с дисертационния труд и достоверно представя в синтезиран вид изследваните проблеми. Съставен е от **5 части**, които включват: 1). общ характеристика на дисертационния труд; 2). структура и съдържание на дисертационния труд; 3). кратко изложение на дисертационния труд; 4). справка за научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд; 5). списък на публикациите по дисертационния труд. Авторефератът съдържа и декларация за оригиналност, удостоверяваща авторския продукт на дисертационния труд.

5. Идентифициране и оценяване на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд

Докторант Александър Димитров правилно е формулирал приносите в дисертационния труд. Представената справка за приносите оценяваме като коректна и реално отразяваща постигнатите резултати.

По наше мнение, в дисертационния труд ясно се открояват **научни и научно-приложни приноси**, които могат да бъдат обобщени, както следва:

първо – допълнена е теорията чрез авторска дефиниция на понятието „хотелиерски продукт”; дефиниране на електронната търговия в туризма и хотелиерството; предложена е авторова класификация на онлайн каналите, приложима в съвременното хотелиерство;

второ – систематизирани са съвременните тенденции и добри практики при онлайн дистрибутирането на хотелиерския продукт;

трето – съставен е динамичен модел за генериране на ползи за хотелиерите от електронната търговия;

четвърто – направен е сравнителен анализ на хотелиерския продукт и каналите на неговата дистрибуция чрез изследване на най-популярните бизнес (София и Скопие) и ваканционни дестинации (Сълнчев бряг и Охрид) в България и Северна Македония;

пето – извършено е емпирично проучване относно нагласите на потребителите на хотелиерския продукт, както и на хотелиерите в четирите изследвани дестинации за онлайн дистрибуцията и електронната търговия;

шесто – аргументирани и формирани са пет сценария, разпределени в три стратегии за генериране на ползи за хотелиерите от електронната търговия и онлайн дистрибуцията.

6. Публикации и участие в научни форуми

Докторант Александър Димитров има **5 научни публикации**, пряко свързани с темата на дисертационния труд – **1 статия** (9 стр.) и **4 научни доклада** (41 стр.). Общият им обем възлиза на **50 печатни страници**.

Статията е публикувана на *български език* в сп. „Известия на Съюза на учените”, Варна и включена в Националния референтен списък (**HPC**). Реферирана и индексирана е в Research Papers of Economics (**RePEc**), Central and Eastern European Online Library (**CEEOL**) и Google Scholar.

Докладите са отпечатани на *български език* в сборници от участие в научни форуми, включени в **HPC**, както следва:

- 1). Международна научна конференция „Туризъмът и иновациите”, посветена на 55 години от създаването на Колеж по туризъм – Варна;

- 2). Международна научно-практическа конференция „Туризъмът в новото хилядолетие – състояние и перспективи”, Стопанска академия „Д. А. Ценов”, Свищов;
- 3). Юбилейна международна научна конференция „Туризъмът – отвъд очакванията”, УНСС, София;
- 4). Международна студентско-докторантска научна конференция „Устойчив туризъм – перспективи и предизвикателства”, Великотърновски университет.

Публикациите на докторант Александър Димитров са **представителни** и осигуряват достатъчно **разпространение на резултатите** от изследването сред академичната общност и заинтересованите среди от туристическия бизнес. *Научната продукция, посветена на третираната проблематика превишава минималните национални изисквания за присъждане на ОНС „доктор”, според чл. 2б ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ и чл. 35, ал. 1, т. 4 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна, Раздел II – Условия и ред за придобиване на образователна и научна степен „доктор”.*

7. Критични бележки и препоръки

Към дисертационния труд могат да бъдат отправени бележки, които биха подобрili общото представяне на разработката.

1. Авторът би могъл да аргументира по-подробно избора на Северна Македония като дестинация за сравнение.
2. Оценката на онлайн дистрибуционните канали в хотелиерството на България и Северна Македония в глава втора, е излишно подробна.

Препоръчвам на докторант Александър Димитров в бъдещите си изследвания за ползите от онлайн продажбите в хотелиерството да се ориентира и към други, например, конкурентни на България дестинации.

Посочените бележки не намаляват достойнствата на изследването и не влияят върху общата положителна оценка на дисертационния труд, като самостоятелно изследване с безспорни научни и научно-приложни приноси.

8. Въпроси към дисертанта

Изследваната проблематика поражда следните въпроси за достойна защита:

1. Какви допълнителни съвременни способи биха могли да се използват за усъвършенстване на мониторинга върху онлайн продажбите в хотелиерството и респективно, ползите от тях?
2. Могат ли изводите в дисертационния труд да се приложат при онлайн продажбите на комплексен хотелиерски продукт?

9. Заключение

С убеденост давам **положителна оценка** на дисертационния труд на тема „Ползи за хотелиерите от увеличаване на дела на онлайн продажбите”. Потвърждавам, че той изцяло **съответства на изискванията** на ЗРАС в Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна, Раздел II – Условия и ред за придобиване на образователна и научна степен „доктор”.

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват **оригинален принос** в науката за туризма. Той е **научно-приложно решение** на реален практически проблем с обществена значимост и може да се използва за генериране на ползи за хотелиерите от електронната търговия. Докторантът притежава задълбочени теоретични знания по специалност „Туризъм” и способности за провеждане на самостоятелни научни изследвания.

Предлагам на уважаемите членове на Научното жури да вземат **решение „ЗА”** присъждането на **образователната и научна степен „доктор”** в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.9. „Туризъм”, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)” на **АЛЕКСАНДЪР СТОЯНОВ ДИМИТРОВ** – редовен докторант в катедра „Икономика и организация на туризма” към факултет „Управление” при Икономически университет – Варна.

София,

13.08.2021 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф. д.н. Таня Парушева)

9002 Варна, бул. „Княз Борис I“ 77 тел.
052 643 360 · факс 052 643 365 · www.ue-varna.bg

ИУ - Варна

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
77, „Княз Борис I“ бул., 9002 Varna, Bulgaria
Phone +359 52 643 360 · Fax +359 52 643 365 · www.ue-varna.bg

Bx. № ДД20-695 | 18.08.2021 г.

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“ по ПН 3.9
„Туризъм“, научна специалност „Икономика и управление (Туризъм)“ по
процедура, обявена от Икономически университет – Варна

1. Обща информация

Изготвил рецензията: доц. д-р Георгина Луканова

Основание за написване на рецензията: заповед на Ректора на ИУ-Варна
РД-06-95 от 01.07.2021 г. и решение на заседание на Научното жури от 02.07.2021
г.

Автор на дисертационния труд: редовен докторант Александър Стоянов
Димитров с научен ръководител проф. д-р Таня Дъбева.

Тема на дисертационния труд: „Ползи за хотелиерите от увеличаване на
дела на онлайн продажбите“.

2. Данни за дисертанта

Александър Стоянов Димитров завършва средно образование в Гимназия
с преподаване на чужди езици „Васил Карагьозов“, гр. Ямбол през 2011 г.
Бакалавърска степен придобива в ИУ-Варна през 2015 г. по специалност Туризъм,
отличен със златен плакет за отличен успех и по втора специалност
„Международни икономически отношения“. По време на обучението си в
бакалавърска степен Александър специализира и журналистика. През 2013 г.
осъществява студентска мобилност по програма „Еразъм“ в Университет по
приложни науки в Пирея, Атина, Гърция, където също е отличен с грамота за
отличен успех.

През 2016 г. придобива магистърска степен в ИУ-Варна по специалност
„Международен туристически бизнес“.

В периода 2017 г. – 2020 г. Александър Димитров е редовен докторант към катедра „Икономика и организация на туризма“, ИУ-Варна по ДП „Икономика и управление (Туризъм)“. По време на обучението си полага с успех всички изпити от докторантския минимум, взема участие в един научно изследователски проект, публикува една статия и четири доклада.

Освен английски език, докторантът владее френски и гръцки език. Езиковите знания му предоставят възможност за свободно ползване на чуждестранна специализирана и научна литература и комуникации, което се отразява и върху качествата на дисертационния труд.

Трудовият стаж на докторанта е в областта на туризма, хотелиерството и управлението. Има опит в управлението на онлайн продажби и в комуникациите с международни партньори. Към момента Александър Димитров е акаунт мениджър в Букинг.ком ЕООД, където работи от 2016 г. Освен това докторант Димитров има известен преподавателски опит. През 2018 г. и 2019 г. е изнасял лекции на тема „Дистрибуция на хотелиерския продукт“ и „Peer-to-peer accommodation“ пред студенти трети курс в специалност „Туризъм“ в ИУ-Варна.

Решението за откриване на процедура по защита е взето на заседание на катедрения колектив от 23.06.2021 г. (Протокол № 11) съобразно изискванията на чл. 31, ал. 1 и 2 на Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ-Варна. Решенията на катедрата са утвърдени на заседание на ФС на факултет Управление от 29. 06.2021 г.

Представените обстоятелства и приложените документи показват, че са спазени изискванията на чл. 34, ал. 1 и чл. 35, ал. 1, 2 и 3 от Правилата на ИУ-Варна и Александър Стоянов Димитров има право да се яви на защита на своя дисертационен труд.

3. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд е посветен на теоретичното и емпиричното изследване на възможностите за генериране на ползи за хотелиерите от електронната търговия. Изследваната проблематика

безспорно е актуална и значима не само в контекста на съвременната тенденция към дигитализация и технологично иновиране на хотелиерския бизнес, а и по отношение на социално-икономическо развитие на обществото в генерален план. Значението на дисертационния труд нараства и поради установената безпрецедентна пандемична обстановка в целия свят, която налага редица ограничения в т. ч. на свободното трансгранично придвижване, както и на интеракциите лице в лице.

Представеният дисертационен труд е в обем от 265 страници. Структурата на разработката е прецизна и балансирана. Състои се от увод (6 с.), изложение в три глави (гл. I – 74 с., гл. II, гл. – 86 с., гл. III – 76 с., общо 212 с.), заключение (4 с.), списък с използваните източници (12 с.) и има 6 приложения. В изложението са поместени 50 таблици и 16 фигури, които визуализират резултатите от теоретичното и емпиричното изследване.

Библиографският апарат включва 228 заглавия, от които 54 на кирилица (български и македонски), 144 на латиница (английски) и 30 са интернет страници. Литературните източници са цитирани коректно и са подходящо подбрани съобразно целта и съдържателната характеристика на труда.

В увода с логични аргументи е обоснована актуалността на темата, свързана с технологичното развитие на електронната търговия, което води до възникване на нови способи и средства за комуникация между хотелиери и потребители на туристически услуги. Приведените статистически данни допълнително подкрепят аргументите за актуалност и научна значимост на изследваната тематика.

Прецизно са разграничени обектът и предметът на изследването. Предмет на изследване в дисертационния труд са ползите за хотелиерите от използването на електронната търговия за дистрибуцията на хотелиерския продукт. За обект на анализ са посочени представителите на хотелиерския бизнес в най-популярните градски и ваканционни дестинации в България (град София и к. к. „Слънчев бряг“) и Северна Македония (градовете Скопие и Охрид) и използваните от тях директни и индиректни онлайн дистрибуционни канали, като докторантът подкрепя с

аргументи избора на двета обекта.

Съобразно избраните обект и предмет на изследване докторантът ясно определя научноизследователската цел: „чрез теоретична обосновка, анализ и оценка на потенциала на електронната търговия да се изведат насоки за нейното интегриране в стратегията и дистрибуционния микс на хотелиерите за постигането на определени икономически ползи.“ За постигането ѝ са изведени девет изследователски задачи, които оценяваме като правилно формулирани по принцип, но би могло те да се представят в по-синтезиран вид.

Подходящо е конкретизирана изследователската теза на автора – „Използването на потенциала на електронната търговия при дистрибутиране на хотелиерския продукт, константното наблюдаване на пазарната обстановка и потребителското поведение и ефективното прилагане на подходящи маркетингови инструменти са предпоставка за оптимизиране на продажбите и максимизиране на бизнес резултатите на хотелиерската организация.“ Доказването на тезата се реализира чрез обвързаните с нея четири работни хипотези.

Изследователският инструментариум е разнообразен. Подбрани са подходящи и приложими изследователски методи.

Стилът на изложението е на високо научно ниво.

4. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Структурата на научната разработка съответства на поставената цел и изследователските задачи.

В първа глава се отделя необходимото внимание на същността и особеностите на електронната търговия в хотелиерството. Проследено е развитието на теорията за същността и дистрибуцията на хотелиерския продукт, като е отделено необходимото внимание на видовете канали за комерсиализация на хотелиерския продукт, приликите и различията между тях, техните предимства и недостатъци. Изследвана е същността на електронната търговия в туризма като е акцентирано на значението и ролята ѝ в

хотелиерството, както и на приложението на иновативни технологии в съвременното му развитие. На базата на основните теоретични постановки дисертантът е разработил динамичен модел за модел за генериране на ползи за хотелиерите от електронната. Този модел има приносен характер и демонстрира способност за разработване на методологични рамки на базата на интерпретация на съществуващи теоретични постановки.

Втора глава е посветена на анализа на онлайн дистрибуцията на хотелиерския продукт в България и Северна Македония. Направен е подобрен ситуациярен анализ на хотелиерския продукт на изследваните дестинации. Детализирано са представени характеристиките и принципите на действие на водещите онлайн дистрибуционни канали в хотелиерството на България и Северна Македония. За подробния анализ и аргументираните оценки спомагат задълбоченото познаване на проблематиката и професионалният опит на дисертанта. В последния подпараграф на втора глава е разработена методика за емпирично проучване на нагласите на потребители и хотелиери относно електронната търговия, която описва последователността и функциите на фазите на изследователския процес.

Разработената методика за емпирично проучване се апробира в трета глава. Дисертантът се справя умело с представянето и интерпретацията на резултатите от проведените анкетни проучвания. На базата на получените резултати са откроени основните проблеми при дистрибутирането на хотелиерския продукт в електронна среда. В съответствие с обобщените изводи и оценки докторантът аргументирано разкрива основните насоки за генериране на ползи от електронната търговия в съвременното хотелиерство, които намират изражение в три управленски и маркетингови стратегии.

Заключението обобщава изпълнението на изследователските задачи и подчертава приносните моменти на научната разработка.

По наша преценка структурата и съдържанието на дисертационния труд напълно кореспондират с поставената научно изследователска цел и задачи.

Постигнати са добра логическа последователност и баланс на отделните структурни елементи. Прави впечатление способността на дисертанта да поддържа много добра логическа обвързаност между целеполагане, изследователска методика, интерпретиране на резултати, обобщаване на изводи и синтезиране на практически решения.

Можем да обобщим, че освен задълбочени теоретични анализи дисертационният труд съдържа и конкретни резултати и емпирични доказателства, които обективно отразяват реалните постижения на проведеното научно изследване. Подробната и систематизирана интерпретация на получените резултати дава възможност на дисертанта за точни и ясни изводи, които произтичат от изследването, както и за препоръки с практическа значимост.

Авторефератът отразява адекватно съдържанието на представения за рецензиране труд. Включена е обща характеристика на дисертационния труд, последователно са представени неговата структура и съдържанието на отделните части на изложението.

5. Научни и научно-приложни приноси

В дисертационния труд на докторант Александър Димитров могат да се отксят и систематизират следните научни и научно-приложни приноси:

- Оценявам като постижение и теоретичен принос на дисертанта обогатяването на научното знание относно дистрибуционните канали на хотелиерския продукт.

- Приемам за теоретичен принос на автора предложения динамичен модел за генериране на ползи за хотелиерите от електронната търговия.

- Като принос с научно-приложен характер оценявам сравнителния анализ на най-големите онлайн канали за дистрибуция на хотелиерския продукт на изследваните дестинации.

- Оценявам като постижение с научно-приложен характер разработената методика и инструментариум за емпирично изследване на нагласите на потребители и хотелиери за ползите от онлайн дистрибуцията.

- Принос с научно-приложен характер са изведените пет сценария, разпределени в три стратегии за генериране на ползи от електронната търговия за хотелиерите.

6. Публикации по дисертацията

Докторант Александър Димитров е представил списък с пет публикации по дисертацията, в т. ч. 1 научна статия и 4 доклада. И петте публикациите са тясно свързани с тематиката на дисертационния труд, в голяма степен отразяват съществени негови части и му придават публичност.

7. Критични бележки и препоръки

В представения за рецензиране дисертационен труд на докторант Александър Димитров съществени теоретични, логични и методически грешки не са констатирани. Допуснати са някои дребни, присъщи на подобен род научни изследвания неточности при обвързване на текст и графично изображение, описания и др. под. Тези неточности по никакъв начин не намаляват изведените в рецензията достойнства на труда и съдържащите се в него научни и научно-приложни приноси на автора.

8. Въпроси към докторанта

По какъв начин считате, че ще се отрази настоящата криза, свързана с разпространението на вируса COVID-19, върху развитието на електронната търговия в съвременното хотелиерство в национален и международен план?

9. Заключение

Представеният от докторант Александър Димитров дисертационен труд на тема „Ползи за хотелиерите от увеличаване на дела на онлайн продажбите“ представлява напълно завършено самостоятелно изследване, което отговаря на необходимите изисквания към подобен род разработки за структурираност, завършеност и значимост. На база на направената цялостна преценка в настоящата рецензия считам, че са изпълнени количествените и качествените изисквания на Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Икономическият университет - Варна.

Като се основавам на положителната оценка на дисертационния труд, както и на научните достижения на докторанта, с пълна убеденост предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдим на докторант Александър Стоянов Димитров образователната и научна степен „доктор“ по ПН 3.9 „Туризъм“, научна специалност „Икономика и управление (Туризъм)“.

15.08.2021 г.

Варна

Рецензент:

(доц. д-р Георгина Луканова)

П.